

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ АГРАРНИХ НАУК УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНА НАУКОВА СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКА БІБЛІОТЕКА
ІНСТИТУТ ІСТОРІЇ АГРАРНОЇ НАУКИ, ОСВІТИ І ТЕХНІКИ
МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Заклад вищої освіти «ПОДІЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»

ТАЛАНОВИТА ОРГАНІЗАТОР, ВЧЕНА-ПРАКТИК, ПЕДАГОГ

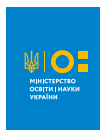
присвячено 85-річчю від дня народження,
докторки біологічних наук, професорки

Любові Калинівни ТАРАНЕНКО

(1938–2017)

МАТЕРІАЛИ КРУГЛОГО СТОЛУ
16 квітня 2024 р.

КИЇВ – 2024

**НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ АГРАРНИХ НАУК УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНА НАУКОВА СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКА БІБЛІОТЕКА
ІНСТИТУТ ІСТОРІЇ АГРАРНОЇ НАУКИ, ОСВІТИ І ТЕХНІКИ
МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Заклад вищої освіти «ПОДІЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»**

**ТАЛАНОВИТА
ОРГАНІЗАТОР, ВЧЕНА-
ПРАКТИК, ПЕДАГОГ
присвячено 85-річчю від дня
народження докторки
біологічних наук,
професорки
Любові Калинівни
ТАРАНЕНКО
(1938–2017)**

МАТЕРІАЛИ КРУГЛОГО СТОЛУ

16 квітня 2024 р.

КИЇВ – 2024

Талановита організатор, вчена-практик, педагог: присвячено 85-річчю від дня народження докторки біологічних наук, професорки Любові Калинівни Тараненко: матеріали круглого столу, Київ, 16 квітня 2024 р. / НААН, ННСГБ, Ін-т історії аграр. науки, освіти та техніки, МОН України, ЗВО «ПДУ»; наук. ред. В.А. Вергунов. – Вінниця: ТВОРИ, 2024. – 228 с.

ISBN 978-617-552-595-1

До збірника увійшли матеріали круглого столу «Талановита організатор, вчена-практик, педагог»: присвячено 85-річчю від дня народження докторки біологічних наук, професорки Любові Калинівни Тараненко.

Книга розрахована на науковців, істориків природознавства, аспірантів, докторантів, викладачів, спеціалістів аграрної науки та всіх, хто цікавиться історією розвитку вітчизняної сільськогосподарської дослідної справи.

СКЛАД РЕДАКЦІЙНОЇ КОЛЕГІЇ:

Голова: **Вергунов В.А.**, д-р с.-г. наук, д-р іст.наук, професор, академік НААН;

Секретар: **Нижник С.В.**, канд. іст. наук.

Члени:

Анненков І.О., канд. іст. наук;

Анненкова Н.Г., д-р іст. наук, доцент;

Бей Р.В., д-р.іст. наук, с.н.с, член-кор. НААН;

Бородай І.С., д-р іст. наук, професор;

Демуз І.О., д-р.іст. наук, професор

Капралюк О.В., канд.с-г.н.

Каштанова Т.В., канд.іст.н.

Корзун О.В., д-р іст. наук, доцент

Кучер В.І., д-р іст. наук, професор;

Підгайна Т.М., канд. іст. наук;

Татарчук Л.М., канд. іст. наук;

Уткін О.І., д-р іст. наук, професор;

Щебетюк Н.Б., д-р іст. наук, с.н.с.

Юрчак Е.В., канд.іст.наук.

Друкується згідно з рішеннями вченої ради
Національної наукової сільськогосподарської бібліотеки НААН
(протокол № 2 від 29 лютого 2024 р.)

‘Рось’, ‘Скромниця’, ‘Спутниця’. Зазначено, що серед них ремонтантних сортів є 6, а саме: ‘Бабине літо’, ‘Відбірна’, ‘Брусиловская’, ‘Брусиловский стандарт’, ‘Сяйво’, ‘Ярославна’.

Останнім часом ремонтантні сорти стали дуже популярними серед виробників через їх високу адаптивність до різних негативних факторів зовнішнього середовища. Вирощуючи врожай протягом одного сезону, можна значно знизити витрати на його виробництво. Ремонтантні сорти максимально використовують свій потенціал у продуктивності завдяки здатності уникати впливу шкідників і хвороб. Це не лише зменшує витрати на пестициди, але також дозволяє зберегти продукцію, яка відповідає екологічним стандартам.

СТО СЛАВЕТНИХ РОКІВ....

Опара Н.М.

Полтавський державний аграрний університет (м. Полтава)

23-го лютого 2024 року в залі засідань вченої ради Полтавського державного аграрного університету відбулася довгоочікувана презентація науково-історичного видання «Від витоків до сучасності. 100 років факультету агротехнологій та екології ПДАУ».

Книга побачила світ ще в 2022 році, її електронний примірник був розміщений на сторінці навчально-наукового інституту агротехнологій, селекції та екології ВНЗ.

Учасникам зібрання було представлено працю колективу авторів – А.А. Кочерги, М.М. Опари, В.М. Самородова, М.М. Маренича.

Видання налічує 192 сторінки. В ньому вміщено 502 фотографії та згадано 1428 прізвищ тих людей, чия доля тим чи іншим чином пов'язана з історією факультету. До речі, це третє видання такого формату на теренах незалежної України, що стосується історії факультету сільськогосподарського закладу вищої освіти.

Структура видання починається з гімну факультету. Потім читач знайомиться з вступним словом ректора (2022 рік) Полтавського державного аграрного університету, заслуженого діяча науки і техніки України, професора Валентини Аранчій. Продовжується книга вітальним словом випускниці факультету, Герою України, Почесного професора ПДАА, селищного голови Котелевської територіальної громади Тетяни Корост.

Далі читач знайомиться з вітальним словом ще одного випускника факультету – академіка Національної академії аграрних наук, доктора сільськогосподарських наук, професора, лауреата Державної премії України в галузі науки і техніки Петра Кондратенка.

Знайомлячись з історією найстарішого факультету ПДАУ читач бачить двадцять одне фото деканів факультету і їх біографії. Подана коротка автобіографічна довідка і фотографії двадцяти п'яти фундаторів та перших викладачів агрономічного факультету у 1920-1935 роках.

Продовжує зміст інформація про професорський склад у 1955-1980 роках. Читач бачить п'ятдесят дві фотографії провідних викладачів того часу.

Далі за текстом маємо можливість ознайомитися з викладачами, які забезпечували навчальний процес на факультеті у 1970-1980 роках.

Дуже змістовним є розділ про випускників та співробітників – гордість агрономічного факультету. Серед них Герої України, Герої Соціалістичної Праці, Кавалери Ордена «За заслуги», заслужені працівники сільського господарства України, заслужені агрономи України, заслужені винахідники України, заслужені працівники промисловості України, заслужені діячі науки і техніки України. Серед випускників також були депутати Верховної Ради СРСР та Верховної Ради України, Лауреати Державної премії в галузі науки і техніки України, Лауреати премії Національної академії наук України та іменних наукових премій.

Частина випускників факультету за наукову діяльність, значні виробничі здобутки та впровадження наукових розробок у сільськогосподарське виробництво удостоєні звання «Почесний професор Полтавської державної аграрної академії».

Значна увага у виданні присвячена сучасним здобуткам факультету агротехнологій та екології в агрономічній науці та освіті. В цьому розділі читач має можливість ознайомитися з професорським складом факультету у 2011-2021 роках.

Велику увагу приділено роботі науково-дослідного селекційного центру, науковим та навчально-науковим лабораторіям.

Згідно поданим у виданні статистичними даними за віковий етап історії факультет закінчила 13081 особа.

Продовжує презентоване видання розділ присвячений ролі кафедр у розвитку агрономічної освіти у ПДАУ. На даний час на факультеті їх налічується шість.

Закінчується видання розділом присвяченим ветеранам факультету.

Зупинимося на історії і здобутках двох структурних підрозділів: кафедри селекції, насінництва і генетики імені М.М. Чекаліна та науково-дослідного селекційного центру (була лабораторія селекції пшениці озимої).

Кафедра була створена на агрономічному факультеті у далекому 1938 році. В даний час на кафедрі викладають понад 40 навчальних дисциплін. Наукові здобутки професорсько-викладацького складу охоплюють розвиток селекційного процесу гороху, проса, пшениці озимої, сої. Її розпочали ще у 1972-му році зі створення на базі кафедри лабораторії селекції пшениці озимої.

Внаслідок досить тривалого процесу селекційного покращення пшениці озимої було створено низку сортів, які пройшли державне сортовипробування, були внесені до Реєстру сортів рослин України та рекомендовані до вирощування в усіх кліматичних зонах нашої країни: Семен Антонець, Аріївка, Зелений Гай, Інгулець, Кармелюк, Магдалинівка, Манжелія, Оржиця нова, Пабатка, Полтавчанка, Самара 2, Санжара, Соната полтавська, Тагамлик, Ташань.

Гороху: Мазепа, професор Чекалін.

Сої: Авантюрин, Аквармарин.

Новітнім напрямком науково-дослідної роботи колективу кафедри є : «Розробка та удосконалення елементів технології виробництва насінневого та посадкового матеріалу енергетичних культур»

Як підсумок – отримано дев'ять свідоцтв про державну реєстрацію і п'ять патентів. На кафедрі систематично проводяться наукові, всеукраїнські, міжнародні,

інтернет-конференції. Викладачі кафедри є співавторами колективних монографій, в тому числі і тих, що побачили світ за кордоном.

Професорсько-викладацький склад кафедри постійно підвищує свою педагогічну майстерність шляхом проходження стажувань, зокрема і міжнародних.

Викладацький склад тісно співпрацює з науково-дослідним селекційним центром (бувши лабораторія селекції пшениці озимої) ПДАУ, який розпочав свою роботу у 1972 році.

За часи існування центру до селекційного процесу були включені й інші культури: горох, гречка, просо, соя.

У 2001 році було відкрито Науково-дослідний інститут агрономії, який потім трансформувався в Науково-дослідний селекційний центр. Відділ насінництва та польова лабораторія центру знаходяться в угоспі «Ювілейний». Площа дослідного поля займає 85 га.

Фахівцями селекційного центру ведеться селекція сортів безлисточкового гороху, стійкого до вилягання і осипання, з високим потенціалом урожайності. Це сорти – Зінківський, Норд, Олеко, Полтавець-2.

На рахунку науковців центру 17 сортів пшениці озимої: Вільшанка, Говтва, Диканька, Коломак 3, Коломак 5, Левада, Лютенька, Родивонівка, Сагайдак, Сидір Ковпак, Царичанка та інші.

П'ять сортів гороху: Апостол, Зінківський, Норд, Полтавець 2.

Три сорти проса: Біла Альтанка, Золушка, Полтавське золотисте.

Один сорт гречки.

Одинадцять сортів сої: Авантюрин, Агат, Адамос, Акварин, Александрит, Алмаз, Аметист, Антрацит, Артеміда, Вежа, Вінні, які селекціонують в лабораторії селекції, насінництва та сортової агротехніки сої.

З гороху, проса, пшениці озимої, сої створено унікальний селекційний матеріал, що характеризується високою врожайністю, якістю зерна та іншими господарсько-цінними ознаками.

Регіональна робота центру забезпечує полтавський регіон адаптованими до стресових умов регіону та конкурентоспроможними сортами.

Навчально-виробничий підрозділ із селекції та насінництва співпрацює з кафедрою селекції, насінництва і генетики імені М.М. Чекаліна у межах наступних тем:

1. Розробка нових методів адаптивної селекції пшениці озимої на основі еколого-генетичного підходу з використанням математичного моделювання і біотехнологій та створення сортів з урожайністю 10 т/га, вмістом білка 15%, клейковини 35%, пристосованих для вирощування у зоні Лісостепу України».
2. Створення нових високоврожайних сортів сої, адаптованих до умов Лісостепу України, різних напрямів використання, з високою якістю продукції, розробкою схеми їх насінництва і сортових технологій вирощування.
3. Створення нових посухостійких сортів гороху з урожайністю зерна 7,0 т/га, вмістом білка 26%, стійкістю до вилягання стебла, осипання насіння, хвороб та несприятливих факторів середовища, пристосованих для вирощування у зоні Лісостепу та Полісся України.

4. Створення нових, ультра ранньостиглих сортів проса з урожайністю 8,0 т/га, вмістом білка 14%, пристосованих у всіх ґрунтово кліматичних зонах України.

«Перша ластівка» вилетіла з гнізда. Є гідний приклад для наслідування навчально-науковими інститутами та факультетами університету. Символічним є те, що всі члени авторського колективу є бувшими студентами, і бувшими та теперішніми співробітниками факультету.

Модератором події був випускник, співробітник факультету, заслужений винахідник України Віктор Самородов.

З вітальним словом до присутніх звернувся ректор університету Олександр Галич. Своїми спогадами поділилася попередній ректор університету Валентина Аранчій.

Дуже душевними і теплими були виступи та коментарі почесної професорки ПДАУ, Героя України, селищного голови Котелевської територіальної громади Тетяни Корост, директора Департаменту агропромислового розвитку Полтавської ОВА Сергія Фролова, директора Устимівської дослідної станції рослинництва ІР НААН України Юрія Харченко, голови Полтавського відділення «Спілки землевпорядників України», Голови Громадської Спілки «Полтавське товариство сільського господарства» Григорія Шарого, професорки кафедри механічної та електричної інженерії ПДАУ Надії Опари, керівника ГО «Полтавська обласна асоціація фермерів і приватних землевласників імені Героя України, Героя Небесної сотні Віктора Чміленка» Василя Бурлаки, головного агронома ПП «Агроекологія» Сергія Козіна, комерційного директора ТОВ «Чуб Агрока-цепт» Олега Чуба.

Проведення презентації було вдало доповнено виступом народного фольклорного ансамблю «Маланка» (керівниця ансамблю – заслужений працівник культури України Юлія Глущенко).

Наприкінці заходу колектив навчально-наукового інституту агротехнологій, селекції та екології отримав подарунки від шановних гостей – ноутбук, святковий торт від агрофірми «Маяк» та переносну лабораторію для агрономічних досліджень від ПП «Агроекологія». Фонд бібліотеки поповнився двома виданнями, подарованими Олегом Чубом.

Закінчилася презентація спільною фотографією учасників зібрання.

ПУБЛІКАЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ ПРОФЕСОРА ВАСИЛЯ ІВАНОВИЧА АЛЬБІЦЬКОГО

Панасюк А. О.

Національна наукова сільськогосподарська бібліотека НААН (м. Київ)

Заслужений професор Харківського технологічного інституту (ХТІ) (наразі – Національний технічний університет «Харківський політехнічний інститут») Василь Іванович Альбіцький (1850 – 1926(?)), поміж своїх багатограних досягнень як інженера-технолога, педагога та вченого у галузях гідравліки та гідротехніки, також відзначався важливою науково-видавничою діяльністю. На зламі XIX-XX ст., визнання В.І. Альбіцького серед академічних кіл ґрунтувалося не лише на високому рівні його наукових досліджень в

ЗМІСТ

ВІТАННЯ (Гадзало Я.М.)	3
Вергунов В.А. ПЕРЕДНЄ СЛОВО ВІД ОРГАНІЗАТОРІВ КРУГЛОГО СТОЛУ «ТАЛАНОВИТА, ВЧЕНА, ПРАКТИК, ПЕДАГОГ», ПРИСВЯЧЕНОГО 85-РІЧЧЮ ВІД ДНЯ НАРОДЖЕННЯ ВИДАТНОЇ ВЧЕНОЇ СЕЛЕКЦІОНЕРКИ-ГЕНЕТИКА, ПЕДАГОГІНИ, ДОКТОРКИ БІОЛОГІЧНИХ НАУК, ПРОФЕСОРКИ ЛЮБОВІ КАЛІНІВНИ ТАРАНЕНКО (1938–2017).....	4
Іванишин В.В. НАШІ ВИПУСКНИКИ, НАША ГОРДІСТЬ: ЛЮБОВ КАЛІНІВНА ТАРАНЕНКО.....	8
<i>Історія агробіологічної науки й освіти та біографістика</i>	
Бочкар'єв А.М., Бочкар'єва Л.П. ЗГАДКА ПРО ЛЮБОВ КАЛІНІВНУ ТАРАНЕНКО.....	10
Бухта Г.О. ПИТАННЯ СЕЛЕКЦІЇ КРУП'ЯНИХ І ЗЕРНОБОВОВИХ КУЛЬТУР У НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕННЯХ УЧЕНИХ-СЕЛЕКЦІОНЕРІВ НААН У 60-90 РР. ХХ СТ. ТА НА ПОЧАТКУ ХХІ СТ.	11
Вільчинська Л.А. ТИТАНУ ГРЕЧАНОЇ НИВИ ПРИСВЯЧУЄТЬСЯ.....	16
Дегодюк Е.Г. ЯСКРАВИЙ МЕТЕОРИТ НА НЕБОСХИЛІ АГРАРНОЇ НАУКИ.....	20
Динник О.В. СПОГАДИ ПРО НАСТАВНИКА.....	21
Дупляк О. Я ДОЛЮ ВИБРАЛА СОБІ САМА.....	23
Жемойда В. Л. , Макарчук О. С. , Спряжка Р. О. НАУКОВЕЦЬ. ЛЮДИНА. ПАТРІОТ.....	26
Камінський В., Доронін А. ТАРАНЕНКО ЛЮБОВ КАЛІНІВНА – ВИДАТНИЙ ВЧЕНИЙ, ПЕДАГОГ, НАСТАВНИК	28
Каражбей П.П. ПРОФЕСІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ ТА НАУКОВО-ВИРОБНИЧА СПАДЩИНА ТАРАНЕНКО ЛЮБОВ КАЛІНІВНИ – ВИДАТНОГО ВЧЕНОГО-СЕЛЕКЦІОНЕРА-ГЕНЕТИКА.....	30
Кириченко Б.Й. ВИРОБНИЧО-НАУКОВІ СИСТЕМИ «ГРЕЧКА».....	32
Кирий П.І. НОВАТОРСТВО В ТЕХНОЛОГІЇ ВИРОЩУВАННЯ ТОМАТІВ У ЗАКРИТОМУ ҐРУНТІ.....	33
Левченко Т.М. ЛЮБОВ КАЛІНІВНА ТАРАНЕНКО – ВИДАТНИЙ ВЧЕНИЙ ГЕНЕТИК - СЕЛЕКЦІОНЕР	36
Лямець Л.І. ПОПУЛЯРИЗАЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ ПРОФЕСОРКИ Л.К. ТАРАНЕНКО В УКРАЇНСЬКОМУ ТОВАРИСТВІ ГЕНЕТИКІВ І СЕЛЕКЦІОНЕРІВ ІМЕНІ М.І. ВАВИЛОВА	38
Нижник С.В. ВНЕСОК ВЧЕНИХ-ГЕНЕТИКІВ Л.К. ТАРАНЕНКО ТА О.О. СОЗІНОВА У РОЗВИТОК ГАЛУЗІ: ТОЧКИ ДОТИКУ.....	41
Новак Т.В. ПРІОРИТЕТНІ НАПРЯМИ ДОСЛІДЖЕНЬ В СЕЛЕКЦІЇ ГРЕЧКИ.....	43
Перевертун Л.І. СПОГАДИ ПРО ТАРАНЕНКО ЛЮБОВ КАЛІНІВНУ..	43
Повидало М. В. , Тарануха М. П. , Ковальчук С. О. ДОСЯГНЕННЯ СЕЛЕКЦІЇ ГРЕЧКИ В НАЦІОНАЛЬНОМУ НАУКОВОМУ ЦЕНТРІ	

«ІНСТИТУТ ЗЕМЛЕРОБСТВА НАЦІОНАЛЬНОЇ АКАДЕМІЇ АГРАРНИХ НАУК УКРАЇНИ».....	44
<i>Проданник А.М.</i> ЛЮБОВ КАЛИНІВНА ТАРАНЕНКО – ПРИКЛАД СПРАВЖНЬОГО ПАТРІОТИЗМУ.....	47
<i>Рарок В.А.</i> СПОГАДИ ПРО ВЧЕНОГО, ПРОФЕСОРА, ДОКТОРА БІОЛОГІЧНИХ НАУК, СЕЛЕКЦІОНЕРА ТАРАНЕНО ЛЮБОВ КАЛИНІВНУ.....	47
<i>Роїк М.В.</i> СЛОВО ПРО ВЧЕНУ.....	48
<i>Сич З.</i> ТАРАНЕНКО ЛЮБОВ КАЛИНІВНА: ПОЄДНАННЯ НАУКИ, ВИРОБНИЦТВА І ЛЮДЯНОСТІ.....	51
<i>Тригуб О.В.</i> ПРО УЧЕНОГО, ВЧИТЕЛЯ, ЛЮДИНУ – ТАРАНЕНКО ЛЮБОВ КАЛИНІВНУ.....	53
<i>Хареба В.</i> ЛЮДИНА, ТАЛАНОВИТИЙ ВЧЕНИЙ СЕЛЕКЦІОНЕР-ГЕНЕТИК, ПЕДАГОГ, МУДРИЙ КЕРІВНИК.....	55

Генетика, селекція, насінництво та технологія вирощування сільськогосподарських культур

<i>Апостол Т.М.</i> НАУКОВЕ ПІДГРУНТЯ ЯК ПЕРЕДУМОВА ЗАПОЧАТКУВАННЯ ПРИРОДНО-СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОГО РАЙОНУВАННЯ НА УКРАЇНСЬКИХ ЗЕМЛЯХ	57
<i>Бордюг А.М., Сіроштан А.А.</i> ВМІСТ РОЗЧИННИХ ЦУКРІВ ПШЕНИЦІ ОЗИМОЇ ЗА РІЗНИХ НОРМ ПЕРЕДПОСІВНОГО ВНЕСЕННЯ МІНЕРАЛЬНИХ ДОБРІВ.....	59
<i>Булега Ю.М.</i> АДАПТАЦІЯ СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА ДО ЗМІН КЛІМАТУ	60
<i>Бурлак Г.В.</i> ВАСИЛЬ ЄГОРОВИЧ ТАЇРОВ (1859–1938) – ЗАСНОВНИК ПЕРШОЇ ДОСЛІДНОЇ ВИНОРОБНОЇ СТАНЦІЇ (до 165-річчя від дня народження вченого).....	63
<i>Володіна Г. Б.</i> СТВОРЕННЯ ВИХІДНОГО МАТЕРІАЛУ ПШЕНИЦІ ОЗИМОЇ З ВИСОКОЮ ПРОДУКТИВНІСТЮ ТА ЯКІСТЮ ЗЕРНА.....	66
<i>Грасс Є. О., Щербатюк А. Б., Гаврилюк О. С.</i> ТЕХНОЛОГІЇ ВЕГЕТАТИВНОГО РОЗМНОЖЕННЯ СУНИЦІ.....	68
<i>Гуменюк О. В., Муха Т. І., Пахович Н. М., Капленко С. М.</i> СТВОРЕННЯ СТІЙКИХ СОРТІВ ПШЕНИЦІ М'ЯКОЇ ОЗИМОЇ ПРОТИ ОСНОВНИХ ЗБУДНИКІВ ЛИСТОВИХ ХВОРОБ.....	70
<i>Данилевич В.Ю.</i> ІНСТИТУТ ЦУКРОВОЇ ПРОМИСЛОВОСТІ ТА ЙОГО РОЛЬ У РОЗВИТКУ СЕЛЕКЦІЇ НА ТЕРЕНАХ УКРАЇНИ У 20-30 РОКИ ХХ СТ.....	72
<i>Дефорж Г.В.</i> АКАДЕМІК В.І. ЛИПСЬКИЙ (1863–1937): ВЧЕНИЙ-ФЛОРИСТ, СИСТЕМАТИК РОСЛИН, БОТАНІКО-ГЕОГРАФ, ЗНАВЕЦЬ ГЕРБАРНОЇ СПРАВИ ТА РОБОТИ БОТАНІЧНИХ САДІВ	75
<i>Дмитрик П.М.</i> ВПЛИВ СПОСОБІВ СІВБИ НА БІОМЕТРИЧНІ ПОКАЗНИКИ ФЕНХЕЛЮ ЗВИЧАЙНОГО	78

<i>Дяків С.В., Мерленко І.М., Зінчук М.І.</i> ІДЕНТИФІКАЦІЯ ФЕРМЕНТАТИВНОЇ АКТИВНОСТІ ДЛЯ ДІАГНОСТИКИ СТАНУ ГРУНТУ	80
<i>Євдокимов Д.С., Олійник Б. І., Гаврилюк О.С.</i> ЧИННИКИ, ЩО ВПЛИВАЮТЬ НА ВРОЖАЙНІСТЬ ЯБЛУНІ.....	84
<i>Євдокимов Д.С., Сущик Д. П., Костюченко Є. С., Гаврилюк О.С.</i> АНАЛІЗ ТЕХНОЛОГІЇ ВИРОЩУВАННЯ ЛОХИНИ В СВІТІ.....	86
<i>Задорожна О. А.</i> СУЧАСНІ ПІДХОДИ В СЕЛЕКЦІЇ ПРОСА.....	88
<i>Замліла Н. П., Гуменюк О. В.</i> СТАБІЛЬНІСТЬ ТА ПЛАСТИЧНІСТЬ ЛІНІЙ ПШЕНИЦІ М'ЯКОЇ ОЗИМОЇ	90
<i>Каліцінська О.Б., Заїма О.А.</i> ВПЛИВ ПРОТРУЙНИКІВ І МІКРОДОБРИВА НА БІОМЕТРИЧНІ ПОКАЗНИКИ НАСІННЯ ПШЕНИЦІ М'ЯКОЇ ОЗИМОЇ.....	93
<i>Канко С. М.</i> ДО ІСТОРІЇ КАУЧУКІВНИЦТВА НА ПОЛТАВЩИНІ.....	94
<i>Капралюк О.В.</i> ВНЕСОК МІНІСТЕРСТВА ЗЕМЛЕРОБСТВА ТА ДЕРЖАВНИХ МАСТНОСТЕЙ У НАУКОВО-ІНФОРМАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ВІТЧИЗНЯНОГО СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА НА ПОЧАТКУ ХХ СТ.	97
<i>Клименко М.Б.</i> ПИТАННЯ РАЦІОНАЛЬНОГО ЗБЕРІГАННЯ ЗЕРНОВИХ У ПРАЦЯХ ТОМАША РИЛЬСЬКОГО (1838-1924).....	99
<i>Коломісць Н.Д.</i> ВИДАТНИЙ УКРАЇНСЬКИЙ СЕЛЕКЦІОНЕР КОТКО ІВАН КОСТЯНТИНОВИЧ (1922-2010).....	101
<i>Корзун О.В.</i> ЖИТТЄВІ ТА ТВОРЧІ ТРАЄКТОРІЇ ВЧЕНИХ – С.М. ВИНОГРАДСЬКОГО (1856–1953) ТА І.С.ОВСІНСЬКОГО (1855– 1909).....	104
<i>Корисва К. А., Костюченко Є. С., Сущик Д. П., Гаврилюк О.С.</i> УРОЖАЙНІСТЬ ТА ОСОБЛИВОСТІ ТЕХНОЛОГІЇ ВИРОЩУВАННЯ ОЖИНИ.....	107
<i>Корягін О. М., Остапєць Т. А, Бочарова М. І., Міняйло В. Д.</i> СТАН ВИВЧЕННЯ ТА ОСНОВНІ ДОСЯГНЕННЯ У СЕЛЕКЦІЇ ЛЮЦЕРНИ У ННЦ «ІНСТИТУТ ЗЕМЛЕРОБСТВА НААН».....	110
<i>Криворучко М.М., Поплавський В.В., Гаврилюк О. С.</i> СУЧАСНІ СИСТЕМИ ПРОМИСЛОВОГО ВИРОЩУВАННЯ СМОРОДИНИ ЧОРНОЇ.....	111
<i>Круть М.В.</i> БАЗА ДАНИХ ІННОВАЦІЙ ЩОДО НАУКОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СЕЛЕКЦІЇ РОСЛИН НА СТІЙКІСТЬ ДО ХВОРОБ ТА ШКІДНИКІВ.....	113
<i>Кулініч О.О., Кандаурова К.Ф.</i> ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ ПРОДУКТИВНОСТІ ЧИНИ ПОСІВНОЇ У ПІВНІЧНОМУ СТЕПУ.....	116
<i>Кунєць В. В., Лакт іонова Т. М., Парасочка І. Ф.</i> ПРОФЕСОР М. К. КРУПСЬКИЙ – ВИДАТНИЙ УЧЕНИЙ, ПЕДАГОГ ТА ОРГАНІЗАТОР ГРУНТОЗНАВЧОЇ НАУКИ (1903–1986): ВИТОКИ ФОРМУВАННЯ НАУКОВОГО СВІТОГЛЯДУ.....	118
<i>Кушим А. В., Царюк К. А., Гаврилюк О.С.</i> СОРТОВЕ РІЗНОМАНІТТЯ СОРТІВ ГРУШІ В УКРАЇНІ.....	121

<i>Листуха М.М., Сіроштан А.А., Кавунець В.П., Дергачов О.Л.</i> ВПЛИВ ПОПЕРЕДНИКІВ І СТРОКІВ СІВБИ НА ВРОЖАЙНІСТЬ ТА ПОСІВНІ ЯКОСТІ НАСІННЯ ПШЕНИЦІ М'ЯКОЇ ОЗИМОЇ	123
<i>Лінсвич Г.К.</i> РОЛЬ ЗЕМСЬКОЇ СТАТИСТИКИ У ЗАПОЧАТКУВАННІ ВИВЧЕННЯ СОРТІВ ВИРОЩУВАНИХ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ КУЛЬТУР	124
<i>Мамрай В.В.</i> СЕЛЕКЦІЙНІ ДОСЛІДНІ УСТАНОВИ НА ПОЧАТКУ ХХ СТ.	126
<i>Мерленко І.М.</i> МОЖЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ФЕРМЕНТОВАНИХ ДОБРИВ В УМОВАХ НЕСТАЧІ ТРАДИЦІЙНИХ ОРГАНІЧНИХ ДОБРИВ.....	128
<i>Мерленко І.М., Зінчук М.І.</i> БАР'ЄРИ ТА ШЛЯХИ ЇХ ПОДОЛАННЯ ПРИ ВПРОВАДЖЕННІ ОРГАНІЧНОГО ЗЕМЛЕРОБСТВА.....	130
<i>Мишак А. А.</i> СЕЛЕКЦІЯ ЗЕРНОБОБОВИХ КУЛЬТУР В УКРАЇНІ.....	132
<i>Мокрієнко В.А.</i> НАУКОВЕ ОБГРУНТУВАННЯ ПІДБОРУ ГІБРИДІВ КУКУРУДЗИ ДЛЯ ГРУНТОВО-КЛІМАТИЧНИХ УМОВ	135
<i>Мокрієнко В.А., Корнієнко Т.М.</i> ПРОДУКТИВІСТЬ КУКУРУДЗИ ЗАЛЕЖНО ВІД НОРМИ ВИСІВУ НАСІННЯ І УДОБРЕННЯ В ПОЛІССІ.....	136
<i>Мурашко Л. А., Кириленко В. В., Гуменюк О. В.</i> СТУПІНЬ ПРОЯВУ ТРАНСГРЕСІЇ В ПОПУЛЯЦІЯХ F_2 ЗА УСПАДКУВАННЯМ МАСИ ЗЕРНА З ГОЛОВНОГО КОЛОСА.....	138
<i>Муха Т. І., Гуменюк О. В., Кириленко В. В.</i> СТУПІНЬ ПРОЯВУ ТРАНСГРЕСІЇ ТА КОЕФІЦІЄНТ ВАРІАЦІЇ ДОВЖИНИ ГОЛОВНОГО КОЛОСА В ПОПУЛЯЦІЯХ F_2 ТА F_3 <i>TRITICUM AESTIVUM L</i>	140
<i>Муха Т. І., Гуменюк О. В., Кириленко В. В., Лісова Г.М.</i> ГІБРИДОЛОГІЧНИЙ СИНТЕЗ F_2 ПШЕНИЦІ М'ЯКОЇ ОЗИМОЇ ЗА РЕЗИСТЕНТНІСТЮ ПРОТИ ЗБУДНИКА <i>SEPTORIA TRITICI</i> Rob.et.Desm.....	143
<i>Непран І.В.</i> ПЕРСПЕКТИВНИЙ ЕЛЕМЕНТ ТЕХНОЛОГІЇ ВИРОЩУВАННЯ НУТУ В УМОВАХ СХІДНОГО ЛІСОСТЕПУ УКРАЇНИ.....	145
<i>Олефіренко Б.А., Заїма О.А., Сіроштан А.А., Кавунець В.П.</i> УРОЖАЙНІСТЬ ТА ПОСІВНІ ЯКОСТІ НАСІННЯ СОРТІВ ПШЕНИЦІ ТВЕРДОЇ ЯРОЇ ЗА ОБРОБКИ ПОСІВІВ ІНСЕКТИЦИДАМИ.....	148
<i>Олійник Б. І., Кушим А. В., Гаврилюк О.С.</i> ПОХОДЖЕННЯ ТА ІСТОРИЧНИЙ РОЗВИТОК МАЛИНИ РЕМОНТАНТНОЇ.....	149
<i>Опара Н.М.</i> СТО СЛАВЕТНИХ РОКІВ.....	151
<i>Панасюк А. О.</i> ПУБЛІКАЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ ПРОФЕСОРА ВАСИЛЯ ІВАНОВИЧА АЛЬБІЦЬКОГО.....	154
<i>Пикало С.В., Юрченко Т.В., Харченко М.В.</i> ВЗАЄМОЗВ'ЯЗОК МІЖ МОРОЗОСТІЙКІСТЮ І УМОВАМИ ЗАГАРТУВАННЯ ПШЕНИЦІ М'ЯКОЇ ОЗИМОЇ ЗА РІЗНИХ СТРОКІВ СІВБИ.....	158